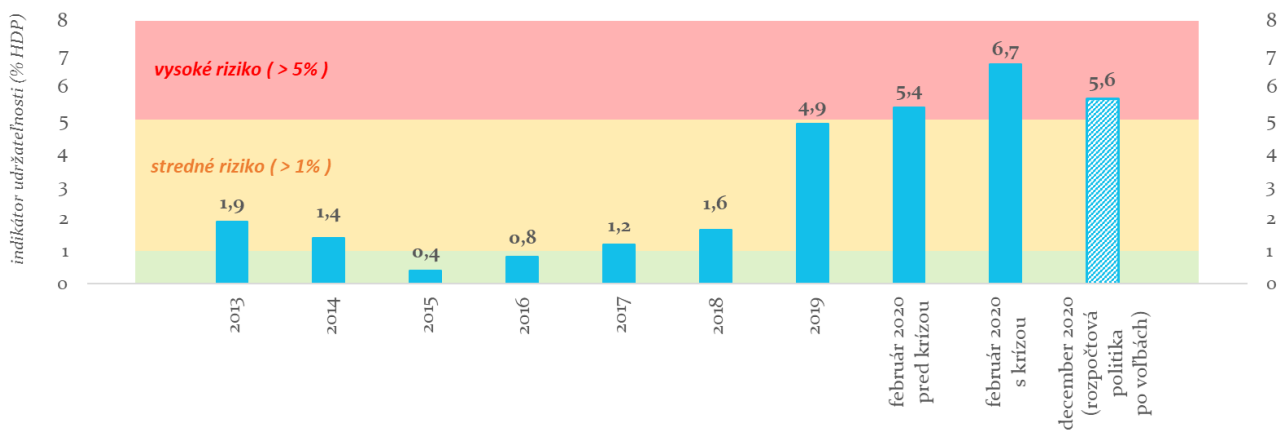

Verejné financie sa za štyri roky dostali z bezpečného pásma do pásma vysokého rizika

Slovensko bude v horizonte najbližších desaťročí čeliť zvýšeným nákladom plynúcim z demografického vývoja, ktoré budú vystavovať verejné financie čoraz silnejšiemu tlaku.

RRZ každoročne hodnotí, či je nastavenie verejných politík v spojení s predpokladaným demografickým a makroekonomickým vývojom z pohľadu verejných financií dlhodobo udržateľné.

Rada konštatuje, že verejné financie neboli v roku 2020 dlhodobo udržateľné. Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti sa nachádzal na úrovni 5,6 % HDP (5,1 mld. eur) **v pásme vysokého rizika.**

Ešte v rokoch 2015 a 2016 bola pritom dlhodobá udržateľnosť verejných financií v dobrom stave. K najväčšiemu zhoršeniu tesne pod hranicu vysokého rizika došlo v roku 2019, paradoxne v čase, kedy vrcholili priaznivé časy v ekonomike a nezamestnanosť bola na historických minimách. Dôvodom boli najmä **zmeny v dôchodkovom systéme, ktorý tento systém finančne destabilizovali** v dlhodobom horizonte.

V roku 2020 došlo k ďalšiemu zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií, a to už piaty rok po sebe. V porovnaní s rokom 2019 sa ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti zhoršil o 0,8 % HDP, predovšetkým vďaka vplyvu pandémie.

Verejné financie sa však posunuli do pásma vysokého rizika udržateľnosti ešte pred samotným vypuknutím pandémie, rozpočtová politika po voľbách dlhodobú udržateľnosť naopak zlepšila.

V roku 2020 dosiahol hrubý verejný dlh SR 60,6% HDP, čím prekročil všetky sankčné pásma dlhovej brzdy, ako aj tzv. Maastrichtský limit. Pomerne veľká časť navýšenia však dočasne vznikla kvôli nárastu likvidity, kvôli vysokej neistote ohľade vývoja pandémie.

Nakoľko navýšená hotovosť nezaťažuje verejné financie, vernejší obraz poskytuje štatistika čistého verejného dlhu. Ten dosiahol úroveň 50,4 % HDP. Dlhodobá neudržateľnosť verejných financií znamená, že bez prijatia opatrení čaká Slovensko prudký nárast verejného dlhu na neudržateľné úrovne. Hranica 100 % HDP by bola prekročená v roku 2040, hranica 150 % HDP v roku 2048 a hranica 200 % HDP v roku 2054.